



AIL-WNEUD

Dechrau arni

Ar ôl cymryd rhan yn ygweithdai dysgu proffesiynol ACRh, penderfynais ddechrau ar unwaith. Ar y pryd roedd lles yn cael ei bwysleisio beth bynnag oherwydd pandemig COVID-19.

Rydym yn ysgol amrywiol iawnac mae gennym ddysgwyr sydd â llawer o anghenion o ran llesiant, felly mae llesiant yn flaenoriaeth uchel i ni.



Ysgol

Ysgol gynradd.

Y rhai a gymerodd ran yn yr archwiliad creadigol

13 aelod o staff, 90 o ddisgyblion.

Gweithgareddau'r archwiliad creadigol

Cyrff gwifreiddiol; Beth sy'n aflonyddu arnoch chi; Delweddau cardiau Crush (arsylwi, rhyfeddu, casglu; platiau STOPIO/DECHRAU; Stryd amrywiaeth

Gwneud i ACRh Gyfri

Gweoedd perthynas; Ail-ymweld â'r stryd amrywiaeth; Cyrff model sothach; Stori glasod; Ymholiad cynhyrchion mislif; Cerfluniau "Beth sy'n gwneud babi" gyda play-doh; Enfys Emosiynau.

Fy archwiliad creadigol

Gweithio gyda staff: magu hyder

Penderfynais ddechrau gyda'r ysgol uchaf (blynyddoedd 5 a 6) ond cyn i mi gynnal yr archwiliad creadigol gyda'r disgyblion, cynhaliais archwiliad staff. Roedd y pennaeth, y dirprwy bennaeth a'r athrawon blwyddyn 5 a 6 yno, yn ogystal ag athro arall o'n maes dysgu a phrofiad iechyd a lles. Roeddwn hefyd eisiau i'r cynorthwyrwyr addysgu gymryd rhan – mae gennym ddau gynorthwyydd addysgu wedi'u hyfforddi gan ELSA a chynorthwyydd addysgu meithrin – felly roeddent yn rhan o'r tîm hefyd.

'Awgrym defnyddiol – dechreuwch ar y brig! Ceisiwch gyflwyno i'r uwch-dîm rheoli ac yna trwy dimau. Os yw'r uwch-dîm rheoli yn gefnogol, yna mae bywyd yn haws. Atgoffwch yr uwch-dîm rheoli y bydd hyn yn statudol y flwyddyn nesaf felly mae'n hanfodol cychwyn yn rhywle!'

Roedd yn rhaid i mi wneud yr archwiliad yn rhithwir oherwydd y cyfyngiadau COVID-19 parhaus ac roedd gen i awr i gynnwys popeth. Dechreuon ni gyda'r gweithgaredd **Cyrff Gwifreiddiol** lle gofynnais i staff greu corff allan o lanhawyr pibellau a oedd yn nodi sut roeddent yn teimlo am ACRh a bod yn rhan o'r archwiliad staff. Fe wnaeth y staff fwynhau hyn a llunio rhai dyluniadau diddorol! Yna gwnaethon ni'r **Beth sy'n aflonyddu arnoch chi?** a helpodd i edrych ar farn staff am y cwrwllwm ACRh newydd. Roedd llawer o ansicrwydd ynghylch diffiniadau a'u galluoedd i egluro pethau gan ddefnyddio terminoleg nad oeddent yn gyffyrddus iawn â nhw. Roedd cwestiynau fel – Oes rhaid i ni ateb pob/unrhyw gwestiwn? Faint o fanylion ydyn ni'n mynd i mewn iddyn nhw? A phethau eraill fel delio â chamsyniadau a datgeliadau. Ers hynny, rydym wedi cael cryn dipyn o hyfforddiant diogelu i helpu staff i deimlo'n hyderus wrth reoli datgeliadau.



Dechreuon ni gyda'r gweithgaredd **Cyrff Gwifreiddiol** lle gofynnais i staff greu corff allan o lanhawyr pibellau a oedd yn nodi sut roeddent yn teimlo am ACRh a bod yn rhan o'r archwiliad staff.



A K C

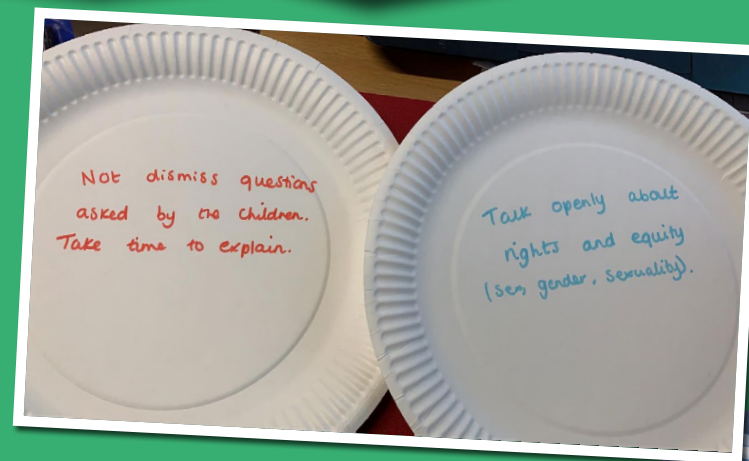
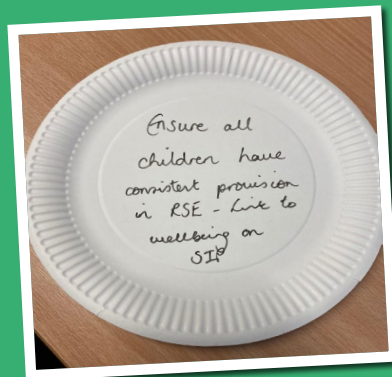
ARSYLWI RHYFEDDU CASGLU

Yna symudwyd ymlaen i drafod a chategoreiddio delweddau cardiau CRUSH fel yr oeddem wedi'i wneud yn y gweithdai dysgu proffesiynol. Fe wnaethant eu categoreiddio ym mhob math o wahanol ffyrdd o ystrydebau am rywedd i lesiant. Fe wnaethon ni hefyd weithgaredd ARC gyda'r cardiau CRUSH, sy'n rhywbeth rydw i'n ei ddefnyddio gyda'r plant. Gweithgaredd Athroniaeth i Blant (P4C) yw hwn lle rydych chi'n edrych ar ddelwedd ac

rydych chi'n Arsylwi, Rhyfeddu a Chasglu. Gofynnais iddynt ddewis un o'r delweddau a defnyddio dull ARC i ddychmygu beth oedd pwrpas y stori, cyn ei droi drosodd a darllen yr astudiaeth achos ar y cefn. Roeddent yn synnu o weld yr hyn a ddywedodd yr astudiaeth achos mewn gwirionedd. Fe ddangosodd yn union fod gennym ni ein camdybiaethau ein hunain weithiau. Rydyn ni'n rhoi rhywbeth yn ein pen ac yn ei stereoteipio a dyna ni. Mae'n eithaf syndod darganfod bod rhywbeth i'r gwrthwyneb neu'n wahanol i'r hyn y gallech chi ei deimlo neu feddwl eich bod chi'n ei wybod.



Gorffennais yr archwiliad staff gyda'r **platiau STOPIO/DECHRAU** lle gofynnais iddynt ddweud beth yr oeddent am ei STOPIO a DECHRAU am ACRh. Ar y cyfan, mwynhaodd y staff y gweithgareddau ac roeddent yn hapus i rannu. O ganlyniad, pan wnaethom y gweithgaredd STOPIO/DECHRAU, daethant allan gyda llawer o blatiau gwyrdd ac roeddent yn glir ynghylch y newidiadau cadarnhaol yr oeddent am eu gwneud. Yn bwysig, roedd y pennaeth yn bendant yn gefnogol ac yn awyddus inni fynd ati i wneud newidiadau i ddarpariaeth ACRh yn ein hysgol. Ysgrifennodd hi 'DECHRAU i sicrhau bod gan bob plentyn ddarpariaeth ACRh hyderus'.



Cyn i ni gynnal yr archwiliad creadigol, gwnaethom rannu gyda rhieni beth fyddai'r archwiliad yn ei olygu a chymryd camau i sicrhau eu caniatâd (nid yw addysg rhyw a chydberthynas yn statudol o hyd felly mae'n ofynnol i ni wneud hyn nes bod y cwricwlwm newydd ar waith). Gwnaethom ysgrifennu at rieni yn egluro y byddem yn edrych ar bob un o'r chwe thema ACRh newydd a hefyd yn rhoi cyfle iddynt ddod at giât yr ysgol i ofyn unrhyw gwestiynau ac egluro unrhyw gamdybiaethau. I'r ychydig a oedd ag amheuan, roeddwn yn gallu esbonio iddynt mai archwiliad creadigol dan arweiniad plant oedd hwn lle gwahoddwyd dysgwyr i gymryd rhan a rhannu eu barn. Sicrhodd hyn y mwyafrif o rieni ond roedd 8 teulu o hyd ar draws y grwpiau blwyddyn nad oeddent yn caniatáu i'w plant gymryd rhan. Hyd nes y daw ACRh yn statudol, byddwn yn parhau i rannu gyda rhieni beth rydym yn ei wneud a sut, fel bod pob plentyn yn gallu cymryd rhan yn y ffordd ymatebol a holistaidd rydym yn awr yn trin ACRh.

Roeddwn wedi gobeithio cynnal archwiliad creadigol gyda rhieni ond mae cyfyngiadau COVID-19 wedi gwneud hyn yn anodd.

Gweithiogyda phlant: ein hwythnos archwilio creadigol!

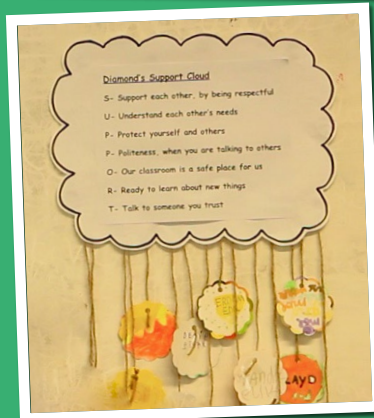
Cynhaliwyd ein harchwiliad creadigol gyda phlant dros wythnos. Buom yn gweithio gyda thua 90 o blant o flynyddoedd 5 a 6 gan ddefnyddio amser gwersi llythrennedd. Cynhaliodd pob athro/athrawes dosbarth yr archwiliad creadigol gyda'i ddosbarth ei hun. Roeddent i gyd wedi cymryd rhan yn yr archwiliad staff felly roeddent yn gyfarwydd â'r dull newydd o ymdrin ag ACRh. Creais restr o weithgareddau y gallem eu gwneud a'r hyn yr oeddem am ei gyflawni ohonynt, ond arweinwyd y sgysiau ym mhob dosbarth gan y plant, felly aeth pob dosbarth i gyfeiriad ychydig yn wahanol ac addasodd y staff y gweithgareddau wrth iddynt fynd ymlaen.

Yr hyn a ddysgon ni o'r archwiliad creadigol oedd bod plant yn teimlo'n ddiogel yn amgylchedd yr ysgol. Roeddem wedi'n synnu'n fawr gyda'r modd yr ymatebodd y plant. Roeddem o'r farn y gallai gymryd peth amser iddynt agor, ond ar unwaith roeddent yn rhan o'r trafodaethau hyn ac yn hapus i ddod ac yn hapus i siarad. Fe wnaethon ni gynhyrchu darta rhyfeddol.

Roeddem wedi'n synnu'n fawr gyda'r modd yr ymatebodd y plant. Roeddem o'r farn y gallai gymryd peth amser iddynt agor, ond ar unwaith roeddent yn rhan o'r trafodaethau hyn ac yn hapus i ddod ac yn hapus i siarad. Fe wnaethon ni gynhyrchu darta rhyfeddol.

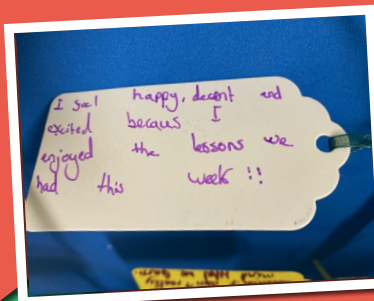
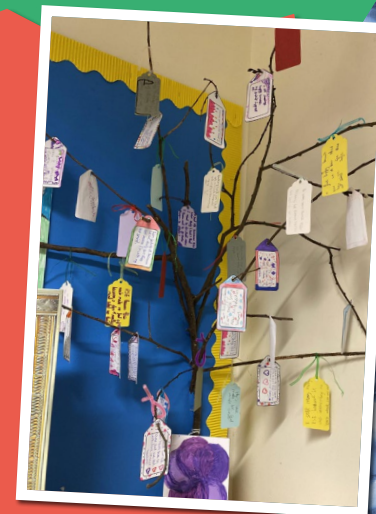
Cymylau cefnogaeth

Dechreuon ni gyda gwers cwmwl cefnogaeth. Mae gennym eisoes gryn dipyn o systemau cefnogi yn y dosbarth ac yn yr ysgol. Mae gennym ni weithgaredd 'helpu dwylo' lle mae plant yn nodi pump o bobl y gallant siarad â nhw ac maen nhw'n gwybod at bwy i droi os oes unrhyw anhawster. Gall hyn fod yn blant eraill neu'n aelodau staff. Mae poster hefyd yn cael ei arddangos ym mhob dosbarth sy'n dweud 'Mae'n iawn teimlo'n sigledig'. Rydyn ni'n agored ac yn onest iawn gyda'n plant ac maen nhw'n gwybod os ydyn nhw byth yn poeni neu'n teimlo'n sigledig y gallant deimlo'n well a gallant gael trafodaethau. Felly, o ran y cymylau cefnogaeth, roedd hyn yn gyffyrddus ac yn gyfarwydd iddyn nhw. Roeddent wrth eu bodd yn eu gwneud ac fe wnaethant greu rhai hardd.



Coeden deimladau

Wedi ein hysbrydoli gan goed ACRh yn astudiaeth achos adnoddau CRUSH, *Trawsnewid Pethau*, fe wnaethom sefydlu coeden deimladau ym mhob ystafell ddosbarth. Bob dydd gall plant ychwanegu ato i ddweud sut maen nhw'n teimlo neu os oes ganddyn nhw unrhyw beth i'w ddweud. Gallant fynd i ôl glanhawyr pibellau a'u mowldio i mewn i sut maen nhw'n teimlo neu gael tag ac ychwanegu hwnnw at y goeden.



Gwnaethon ni gyflwyno'r rhain yn ystod yr wythnos archwilio creadigol ond rydyn ni wedi'u gadael yn yr ystafelloedd dosbarth fel etifeddiaeth weledol o sut mae teimladau'n bwysig. Rydym yn darganfod y gall ddechrau sgwrs rhwng disgybl ac athro.

Y blwch siarad

Fel rhan o'r archwiliad, rydyn ni'n rhoi 'blwch siarad' ym mhob ystafell ddosbarth. Mae hwn yn flwch y gall plant ei ddefnyddio i roi eu pryderon, eu teimladau neu eu cwestiynau i mewn neu i nodi oedolyn yr hoffent siarad ag ef. Gwnaethon ni ei alw'n 'blwch siarad' fel bod y plant sy'n newydd i'r iaith Saesneg neu'r rhai nad ydyn nhw o bosib yn gallu ysgrifennu'r hyn maen nhw'n ei deimlo, yn dal i allu defnyddio'r blwch fel cyfle i ofyn am help neu i ddechrau sgwrs.

Fel rhan o'r archwiliad creadigol gwnaethom gyflwyno blwch siarad ym mhob dosbarth. Roedd y plant yn eu defnyddio bob dydd yn ystod yr wythnos archwilio creadigol ac mae'r plant wedi parhau i'w defnyddio ers hynny. Mae yno yn y dosbarth ac mae nodiadau post-it ar ein desgiau. Gall y plant ddod i gael nodyn post-it ac ychwanegu ato pryd bynnag maen nhw eisau. Rwy'n eu gwirio unwaith yr wythnos neu weithiau'n amlach pan fydd y plant yn dod ataf ac yn dweud wrthyf eu bod wedi ychwanegu rhywbeth.

Y diwrnod o'r blaen postiodd un bachgen am faint y mae'n gweld eisau ei fam, na all ei gweld ar hyn o bryd, a'n helpodd ni i estyn allan ato a chynnig rhywfaint o gefnogaeth iddo. Dywedodd merch arall wrthym ei bod yn cael negeseuon diangen gan rywun yn y dosbarth. Roedd y neges yn ddienw felly er fy mod i'n gwybod pwy oedd wedi'i hysgrifennu, penderfynais siarad â'r dosbarth cyfan am y mater yn gyffredinol, gan archwilio materion cydsynio a chydberthnasau.



Cyrff Gwifreiddiol a doliau poeni

Gweithiodd y plant gyda glanhawyr pibellau i wneud **cyrff gwifreiddiol** i ddangos sut roeddent yn teimlo. Gwnaethant roi'r cyrff mewn blwch ac yna mynd â chorff gwifreiddiol rhywun arall allan o'r bocs. Ceisiodd y plant ddyfalu beth oedd cyrff ei gilydd yn teimlo a siarad pam y gallent fod yn teimlo felly. Gwnaethant nodi eu meddyliau ar dagiau lliw. Defnyddion ni'r gweithgaredd hwn i siarad am deimladau da a drwg ac archwilio sut mae ein cyrff yn ymateb pan rydyn ni'n teimlo gwahanol emosiynau.

Gwnaeth rhai o'r dosbarthiadau greu doliau poeni a mapio eu pryderon a'u teimladau eraill ar draws y corff. Ar ddiwedd y dydd roeddent am fynd â'r doliau poeni adref i'w rhoi o dan eu gobennydd neu i'w dal a siarad â nhw.

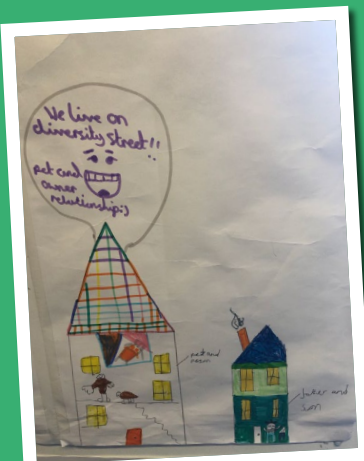


Gwnaeth rhai o'r dosbarthiadau greu doliau poeni a mapio eu pryderon a'u teimladau eraill ar draws y corff.

STRYD AMRYWIAETH

Gan addasu gweithgaredd gan athro arall mewn carfan flaenorol o'r PLP, gwnaethom gyflwyno'r plant i weithgaredd o'r enw Stryd Amrywiaeth trwy ddychmygu'r holl wahanol bobl a allai fyw mewn stryd amrywiol.

Mae gen i ddosbarth sy'n dod o gymaint o wahanol leoedd ac fel cyflwyniad fe'm cefais i ddweud wrth bawb arall o ble maen nhw'n dod a pha ieithoedd maen nhw'n eu siarad. Yna gofynnais iddynt dynnu llun tŷ a meddwl pwyl oedd yn byw yno. Gwnaethant wir ystyried y cyfan ac roeddent yn meddwl am yr holl wahanol fathau o deuluoedd a chydberthnasau. Roeddent yn ymwybodol iawn ac yn derbyn gwahaniaethau. Gwnaethon ni ludo'r holl luniau o'r gwahanol ddosbarthiadau gyda'i gilydd i greu un 'stryd amrywiaeth' hir rydyn ni wedi'i harddangos yn y cynteddau a'r coridorau. Mae'n edrych yn hyfryd.



Fe wnaeth y gweithgaredd platiau stopio-dechrau brofi bod y plant yn wirioneddol barod i siarad am y pethau hyn ac eisiau "dechrau dysgu mwy am ACRh". Roeddwn i'n gallu gweldsut roedden nhw'n teimlo eu bod wedi'u grymuso gan y broses.



Platiau STOPIO/DECHRAU

Gwnaeth y plant greu platiau STOP/DECHRAU anhygoel. Hyd yn oed ar y lefel newydd i'r Saesneg roedd plant yn gallu ymateb trwy dynnu llun neu ddarparu rhai geiriau am sut roeddent yn mynd i symud ymlaen. Ymhlith y themâu a ddaeth i'r amlwg roedd gofalu am ei gilydd a pharchu ei gilydd. Daeth thema ecwiti i'r amlwg hefyd – soniodd y plant am wybod mai ni oedd y math o ysgol sy'n dderbyniol iawn oherwydd mae gennym blant o bob cefndir a sut roeddent am ddatblygu hynny ymhellach yn eu dysgu.

Fe wnaeth y **gweithgaredd platiau stopio-dechrau** gyflwyno'r syniad bod y plant yn wirioneddol barod i siarad am y pethau hyn ac eisiau "dechrau dysgu mwy am ACRh". Roeddwn i'n teimlo sut roedden nhw'n teimlo eu bod wedi'u grymuso gan y broses.

Ymateb i'r hyn sy'n bwysig

Yn ystod yr wythnos archwilio creadigol gwnaethom yr un gweithgareddau â phob un o'r pedwar dosbarth ond fe wnaethant ymateb yn wahanol. Roedd dau ddosbarth yn arbennig wedi ymgolli'n llwyr yn y trafodaethau am rywedd a rhywioldeb. Roeddent yn awyddus iawn i siarad am ystyr gwahanol hunaniaethau, bod yn chwilfrydig am yr hyn ydyn nhw a sut maen nhw'n cael eu dathlu ac yna siarad am yr ŵyl Pride. Roedd gan blant mewn dosbarth arall ddiddordeb mawr yn y thema cydraddoldeb rhywiol ac yn fy nosbarth i, y dosbarth newydd i Saesneg, roedd plant yn siarad yn helaeth am gyrff a delwedd y corff. Yr hyn yr oeddem ni a'r plant yn ei sylweddoli a'i ddysgu oedd pa mor bwysig yw hi i ddisgyblion rannu eu barn.



Dangosodd y darta a gasglwyd gennym yn ein Hwythnos Archwilio Creadigol fod ein plant wir yn ystyried holl agweddau amrywiaeth a thegwch ACRh. Cafwyd cymaint o sylwadau cadarnhaol am y gwersi gan y plant, a chlywais gan aderyn bach fod y plant eraill nad oeddent yn cael ymuno yn teimlo ychydig yn siomedig na allent rannu eu barn.

Mae popeth rydyn ni wedi'i wneud yn anhygoel a byddwn i wrth fy modd yn ailedrych ar y gweithgareddau bob dydd. Dim ond cyfyngiadau amser sy'n ein rhwystro rhag gwneud hynny.

Mae ACRh yn newid: adeiladu cwricwlwm mwy holistaidd

Ar ôl i ni ddychwelyd i'r ysgol ar ôl y cyfnod clo, anfonwyd set o lyfrau i'r ysgol, **lechydd da**, a oedd yn ymdrin ag ystod o bynciau am iechydd a lles. Gwnaethom edrych ar y llyfrau a chynllunio pythefnos o wersi ACRh/Saesneg o'u cwmpas. Mae pob athro/athrawes dosbarth yn dewis gwahanol lyfrau yr oeddem ni'n meddwl fyddai'n gweddu orau i'n dosbarthiadau ac yn eu defnyddio i archwilio gwahanol themâu ACRh, a hynny mewn ffyrdd a oedd yn ymateb i gwestiynau, barn a diddordebau'r plant o'r darta archwilio creadigol.

Roedd llawer o'r straeon yn canolbwyntio ar thema newid. Ar yr adeg hon ym mlwyddyn 6 mae yna lawer o newidiadau yn digwydd – mae'r cyfnod pontio sydd ar ddod i'r ysgol uwchradd, rydyn ni i mewn ac allan o gyfyngiadau symud ac mae newidiadau corfforol yn dechrau digwydd.

Yn fy nosbarth, fe wnaethon ni edrych ar *Keffin y Coala Carcus*. Gwnaethon ni ysgrifennu straeon ac archwilio teimpladau ac ysgrifennu amdanon ni'n hunain i hyrwyddo'r rhinweddau a'r cryfderau sydd gennym ni. Gwnaethon ni ddarllen stori arall o'r enw *The New Girl* a daeth cymaint o themâu i'r amlwg o'n trafodaethau – derbyn, cydraddoldeb, tegwch, popeth! Wrth i ni archwilio'r llyfr hwn gwnaethon ni origami. Mae'r llyfr yn ymwneud â merch o Japan ac am gael ei gadael allan a bod yn wahanol. Mae hi'n creu'r blodau origami hyn i ennyn diddordeb plant eraill ac maen nhw'n dod yn ffrindiau. Yn ein dosbarth fe wnaethon ni greu blodau origami ac yna fe wnaethon nhw ysgrifennu'r cyfarwyddiadau ar sut i greu'r blodau ac fe wnaethon ni ysgrifennu ein straeon ein hunain.

Pan wnaethon ni'r adolygiad o waith y flwyddyn, roedden nhw wedi anghofio am y llyfr a'r stori, ond roedden nhw'n cofio'r origami!



Wythnos Trawsnewid ACRh

Ychydig fisoedd ar ôl yr archwiliad creadigol roeddwn yn ailadrodd y newidiadau i'r cwricwlwm ar draws pob maes dysgu. Yr holl weithgareddau yr oeddent yn eu cofio ar draws y cwricwlwm oedd y rhai creadigol ac ymarferol. Felly roedden nhw'n cofio gwneud blodau origami a chreu cymylau cefnogaeth. Dyma beth maen nhw'n ei fwynhau ac mae wir yn eu helpu i fod yn agored.



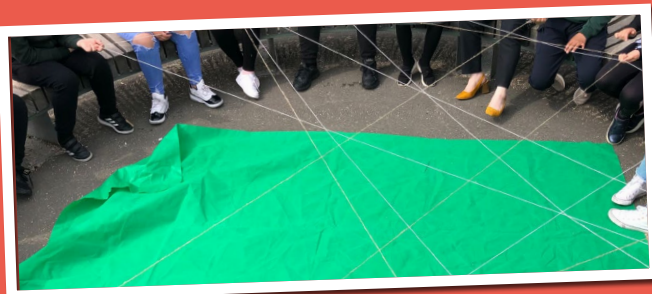
Daeth fflach o ysbrydoliaeth i mi ar ôl yr archwiliad creadigol pan oeddwn yn meddwl am ein hwythnos ACRh dros yr haf. Bob blwyddyn rydym yn dylunio wythnos o wersi ACRh sy'n canolbwyntio ar gydberthnasau a'r glasod. Roeddwn i'n mawr ofni'r peth. Ac yna cefais y foment honno lle roeddwn i fel – 'o – pam na allaf ei wneud felly, trwy'r dull ACRh newydd'. Felly penderfynais drawsnewid ein hwythnos ACRh – nid trwy newid cynnwys cymaint (er i ni ofyn eto am yr hyn yr oedd plant eisiau dysgu amdano) ond trwy newid ein dull. Trwy ddod yn fwy creadigol gyda'n haddysgu a'n dysgu, rydych chi'n symud i fwrdd o fwydo gwybodaeth i'r plant. Mae'n cael ei arwain gan blant yn fwy. Fel athro/athrawes mae hyn yn golygu bod yn rhaid i chi addasu wrth i chi fynd.



Ail-ymweld â'n teimpladau a gwneud mwy o gymylau cefnogaeth

Eleni dechreuon ni trwy ddychwelyd at rai o'r pethau roedden ni wedi'u gwneud yn ystod yr wythnos archwilio creadigol. Gwnaethon ni ddychwelyd i'n coeden deimpladau. Buom yn siarad eto am sut i ofalu am ein teimpladau a theimpladau pobl eraill dros amser. Fe wnaethon ni ail-wneud ein cyrff gwifreiddiol, creu mwy o gymylau cefnogaeth a'u hychwanegu at ein coeden deimpladau. Buom yn siarad am sut i edrych ar ôl ein coeden deimpladau a dychmygodd un bachgen y goeden yn dod yn fyw: "Os ydyn ni'n ychwanegu mwy o deimpladau fe allai ddod â'r goeden yn fyw".





Gwneud gweoedd perthynas

Yna fe wnaethon ni archwilio rôl teimladau mewn cydberthnasau trwy addasu **gweithgaredd gweoedd perthynas AGENDA**. Yn gyntaf, fe aethon ni allan i'r maes chwarae a chreu gwe fawr trwy daflu pêl o llyn at rywun a oedd â rhywbeth yn gyffredin â nhw. Ar ddiwedd y sesiwn hon roeddem wedi gwneud gwe cydberthnasau mawr, diriaethol a'n helpodd i archwilio tebygrwydd a gwahaniaethau yn y grŵp.

Pan gyrhaeddodd yn ôl yn yr ystafell ddosbarth dechreuon ni feddwl am yr hyn sy'n bwysig i ni mewn perthynas. Yna creodd pob plentyn ei we cydberthnasau ei hun trwy ysgrifennu holl gynhwysion yr hyn sy'n gwneud perthynas iach iddyn nhw. Roedd gwneud amser i blant liwio yn eu gweoedd hefyd yn rhoi amser inni i gyd siarad mwy am ein teimladau a'n barn am yr hyn yr oedd 'ymddiriedaeth', 'parch', 'hapusrwydd' yn ei olygu i'n gilydd.



Cydberthnasau Amrywiol ac Enfys Emosiynau

Gwnaethon ni ddychwelyd i'n Stryd Amrywiaeth. Gwahoddais y plant i weld faint o wahanol fathau o gydberthnasau y gallent eu gweld. Fe ddefnyddion ni ymatebion y plant i archwilio tebygrwydd, gwahaniaeth a pherthyn. Yn ystod yr wythnos dychwelon ni eto i'r Stryd Amrywiaeth i weld gwahanol emosiynau a theimladau yn y delweddau roedd plant wedi'u creu.

Fe wnes i gyflwyno enfys fawr a gwasgaru ystod o emosiynau i'r plant eu codi a'u darllen a rhai darnau gwag o bapur i ychwanegu eu rhai eu hunain (e.e. hapus, ofnus, llawn cyffro, synnu, codi cywilydd, dryswch ac ati). Yna rhoddodd pob plentyn emosiwn ar liw yn yr enfys, a dechreuon ni siarad am sut rydyn ni'n rheoli a rheoleiddio ein hemosiynau, yn ystod y glasoed a thros gwrs bywyd.



Gwneud cyrff, rhannau'r corff a babanod

Gwnaethom ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu i wneud cyrff model sothach mewn grwpiau bach. Dychwelon ni at y cyrff hyn dro ar ôl tro, gan feddwl pa wahanol rannau o'r corff y gallen nhw eu cael a sut y gallai fod angen gofalu amdany'n nhw. Gwnaethon ni ddysgu am atgenhedlu a mislif mewn ffyrdd newydd a chreadigol, gan wneud a dysgu wrth i ni fynd.

Gwnaethom ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu i wneud cyrff model sothach mewn grwpiau bach. Dychwelon ni at y cyrff hyn dro ar ôl tro, gan feddwl pa wahanol rannau o'r corff y gallen nhw eu cael a sut y gallai fod angen gofalu amdany'n nhw.



Creodd y plant eu straeon eu hunain o rai o'r delweddau cardiau crush, a alluogodd drafodaeth ehangach am yr hyn yr oeddent eisoes yn ei ddysgu a'i brofi o amgylch y glasod yng nghyd-destun eu diwylliannau eu hunain gan eu cyfoedion. Gwnaethom gynnal prosiect ymholi gwyddoniaeth mewn grwpiau bach ar amsugnedd cynhyrchion mislif gwahanol. Gwnaethant drochi gwahanol gynhyrchion mewn dŵr a buom yn siarad am yr hyn sy'n digwydd pan fydd cyrff yn cael mislif.



Er mwyn cefnogi ein dealltwriaeth o atgenhedlu, gwnaethom edrych ar *What Makes a Baby* gan Cory Silverberg ac yna gofyn i'r plant wneud cymeriad neu elfen o'r stori gan ddefnyddio playdoh. Fe wnaethant greu pob math o bethau – sberm, ffetws, babi. Wrth iddynt wneud a rhannu eu cerfluniau, gallem ddarganfod yr hyn yr oeddent eisoes yn ei wybod ac nad oeddent yn ei wybod a beth arall yr oeddent am ei wybod.



Roedd y gweithgareddau creadigol ac ymarferol hyn yn hwyl, ac yn creu awyrgylch bywiog. Gwnaeth hyn ganiatáu i ni weithio gydag unrhyw deimladau o embaras a fynegodd plant trwy ddychwelyd i'n cyrff sothach, y goeden deimladau, ein cymylau cefnogaeth a'n stryd amrywiaeth.

Ddiwedd yr wythnos gwnaeth y plant gorff sothach i fyfyrrio ar sut roeddent yn teimlo am y sesiynau. Fe wnaethant greu fi, eu hathro! Bydd eu nodiadau yn aros gyda mi, gan fy atgoffa pa mor bwysig yw dod o hyd i ffyrdd creadigol o normaleiddio sut rydyn ni'n dysgu am ACRh yn yr ysgol:

"Rwy'n teimlo'n dda", "Rwy'n teimlo llawenydd", "Rwy'n teimlo'n normal" "Rwy'n teimlo'n hapus" "Rwy'n teimlo diddordeb oherwydd ein bod wedi dysgu cymaint o bethau yn ystod yr ychydig ddyddiau diwethaf. Roeddwn i wrth fy modd."



Symud ymlaen

Roeddem yn arfer dysgu ACRh ar ddiwedd tymor yr haf a mynd at ACRh gan ddefnyddio dulliau addysgu ffurfiol iawn. Rydyn ni nawr yn edrych ar ACRh bron fel sgwrs hylif, sy'n newid yn barhaus, gyda'n plant, y gallwn ni ychwanegu ati a'i haddasu yn ôl yr angen gyda'r disgyblion. Ac mae'r sesiynau creadigol yn rhoi cyfle i ddisgyblion fynegi eu hunain mewn gwahanol ffyrdd. Gallant ddangos llawer o'r hyn y maent yn ei feddwl i ni trwy wahanol ddulliau dysgu a'r hyn y maent wedi'i ddeall a gallwn ddysgu gyda nhw i ddatblygu ein dysgu ymhellach.